

Kaupunginvaltuusto päätti 1) pääasiallisesti rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti:

1) että puheenalaista laatua olevista tonteista tehtäviin kauppa-kirjoihin pannaan seuraavat määräykset, jotka on myös pantava kaupungille vakuudeksi annettuun ja kiinnitettyyn velkakirjaan:

a) rakennusta, jonka teettämistä mainittuun tarkoitukseen kunta helpottaa, älköön käytettävä muuhun kuin aiottuun ja kauppa-kirjassa lähemmin ilmoitettuun tarkoitukseen;

b) sellaisten rakennusten piirustukset on annettava rahatoimikamarin hyväksyttäväksi ja terveydenhoitolautakunnankin on ne tarkastettava, ennenkuin ne jätetään maistraatin vahvistettaviksi;

2) työväenasuntojen tarkastajan tulee vähintään kerran vuodessa tarkastaa, että asianomaiset rakennukset ovat sisustetut ja käytetyt vahvistettujen piirustusten ja muiden ehtojen mukaisesti, sekä toimitettujen tarkastuskatselmusten tuloksesta ilmoittaa rahatoimikamarille ja terveydenhoitolautakunnalle. Sitä varten tulee rahatoimikamarin pitää hänen saatavanaan niiden tonttien luettelo, jotka rahatoimikamari on mainituilla ehdoilla myynyt.

3. *Kaupungin kiinteän omaisuuden vuokra- ja muuta nautintaoikeutta koskevat asiat.*

Kirjelmässään 2) tammikuun 31 päivältä rahatoimikamari m. m. mainitsi, sen johdosta että Sörnäsän rautatielinjan pohjoispuolisten maa-alueitten vuokrankausi oli vuonna 1907 päättyneenä määränneensä toimitettavaksi lähtökatselmuksen tiluksilla sekä sen ohessa kehottaneensa katselmusmiehiä antamaan ehdotuksen tilusten vastaisesta käytöstä. Sellaisen ehdotuksen saatuaan kamari ei ollut katsonut voivansa ottaa sitä välittömästi käsiteltäväkseen ja oli sen johdosta kaupunginvaltuustolle esittänyt, että mainitut tilusalueet annettaisiin vuokralle 1909 vuoden loppuun, minkä ohessa kamari oli antanut kaupunginasemakaava-toimikunnan tehtäväksi laatia ehdotuksen alueitten jaoitukseksi. Kaupunginasemakaava-toimikunnan annettua laatimansa ehdotuksen oli rakennuskonttori laskenut niiden töiden likimääräiset kustannukset, joita kaupunginasemakaava-toimikunta oli edellyttänyt etusijassa olevan teetettävä. Mainittu ehdotus kustannuslaskelmineen oli pantu kamarin kirjelmän ohkeen.

Kaupungille kuuluvain Sörnäsän rautatielinjan ja Vantaanjoen välisen alueiden jaoitus ja käyttö.

Kun kaupunginviranomaisten oli periaatteessa ratkaistava, missä määrin ja miten puheena olevat laajat alueet oli vastaisuu-

1) Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 13 §. — 2) Valt. pain. asiakirj. n:o 12.

nessa käytettävä, oli kamarin mielestä luonnollista, että huomiota voi ja tuli panna ainoastaan tärkeimpiin seikkoihin, jota vastoin vähemmän tärkeät seikat oli toistaiseksi jätettävä sillensä.

Niinkuin tunnettu, puuttui kaupungilta mahdollisuutta antaa käytettäväksi tehdastonteiksi ja varastopaikoiksi soveliaita alueita. Myytäviä tehdastontteja oli kaupungilla nykyään yksi ainoa, sittenkun X kaupunginosassa olevat tehdaskorttelit 272—279 oli varattu kunnan vastaisen teurastamon paikaksi. Niinikään kuului yleisesti valituksia sen johdosta, ettei ollut tarjona riittäviä ja eri osissa kaupunkia sijaitsevia maa-alueita, jotka soveltuisivat erilaatuisten tarveaineitten varastopaikoiksi ja pienemmän teollisuuden tarpeisiin. Huvilapalstain ynnä viljelyskelpoisen maan vilkas kysyntä niinikään osotti, että tässäkin kohden olisi ryhdyttävä toimiin mainitun epäkohdan poistamiseksi. Sitä vastoin näytti siltä kuin myytäväksi käytettävänä olevia asuntotontteja eri tarkoituksia varten olisi kaupungin eri osissa nykyään kysyntää vastaavassa määrässä. Sama oli niinikään laita niitten alueitten, jotka oli tarkoitettu annettaviksi vuokralle yksinomaan viljelystarpeisiin. Jos siis katseltiin oloja nykyajan vaatimusten kannalta, oli ilmeistä, että kaupungin viranomaisten olisi meneteltävä niin, että etusijassa tulisi melkoisen laajoja tehdaskortteleita käytettäväksi teollisuustarpeisiin. Olisi kuitenkin vastaisetkin tarpeet jo nyt otettava huomioon.

Edellä esitettyjen näkökohtain pohjalla oli kaupunginasemakaava-toimikunta ryhtynyt valmistamaan ehdotustaan. E erityistä huomiota oli tässä pantu Sörnäsän ja Vanhankaupunginlahden satamaoloihin sekä sikäläisten ranta-alueitten täydelliseen ja tarkoituksenmukaisimpaan hyväksi käyttämiseen. Vanhankaupunginlahdessa tulisi toimitettavaksi melkoisia täytetöitä, minkä ohella niiden koskettamat vesialueet luonnollisestikin olisi ruopattava kyllin syviksi. Rahatoimikamari ei ollut puolestaan voinut olla saamatta sitä käsitystä, että ehdotetut täytetyöt oli suunniteltu liian suuren mittakaavan mukaan. Mutta kun rahatoimikamari oli toiselta puolen ollut aivan yhtä mieltä kaupunginasemakaava-toimikunnan kanssa siitä, että oli välttämätöntä mahdollisimman pian aikaansaada rautatieyhteys Oulunkylän aseman ja Sörnäsän rantaradan välille, jotta siten kävisi mahdolliseksi osottaa alueita, joista tulisi erittäin soveliaita tehdastontteja ja varastopaikkoja sekä suurelle että pienelle teollisuudelle, eikä tämä ollut toteutettavissa, ellei toiselta puolen ollut raideyhteyttä ja toiselta puolen mahdollisuutta ranta- ja meriliikenteeseen, oli rahatoimikamari puolestaan yhtynyt kannattamaan suunnitelmaa, joka tietystikin olisi toteutettava ainoastaan vähitellen ja mikäli olot sitä voivat vaatia. Kaupungin viranomaisille ja eritoten rakennuskonttorille olisi arvaamattomaksi

eduksi, jos nyt jo olisi olemassa periaatteessa hyväksytty ehdotus, jota noudattaen valmistavat työt voitaisiin vuosien kuluessa toimittaa. Sörnäsin ja Oulunkylän välinen rautatielinja olisi rakennuskonttorin tekemän arvion mukaan vaativa kustannuksia 900,000 markan vaiheilla, joka meno siis olisi jaettava muutamille vuosille. Linja olikin siten suunniteltu, että uusia sivu- ja haararaiteita kävisi laskeminen mikäli täyttämistä jatkui. Olisi kuitenkin tärkeitä, että mainittu rautatieyhteys rakennettaisiin niin pian kuin suinkin ja mikäli kaupungin varat sallivat, koska päinvastaisessa tapauksessa nykyiset vaikeudet soveliaitten tehdaskorttelien osottamiseen nähden jäisivät edelleen olemaan. Jo silloin kun Sörnäsin itäisen niemekkeen täytetyöt oli suoritettu Isoon Verkkosaareen asti, olisi soveliaita tehdasalueita oleva tarjona niin paljon, että silloiset tarpeet voitaisiin tyydyttää. Mitä taas varastopaikkoihin tuli, oli rahatoimikamari ajatellut, että vastaisen teurastamon tarpeisiin varattu alue luovutettaisiin varastopaikoiksi, jotka kuitenkin olisi luovutettava ainoastaan lyhyeksi ajaksi kuusikuukautisen irtisanomisen ehdolla. Täytyi nimittäin pitää todennäköisenä, että kuluisi vuosia, ennenkuin mainittuja alueita voitaisiin käyttää lopulliseen tarkoitukseensa. Sen ohessa ja kun puheena olevain ranta-alueitten suunnitellut muodostelut antoivat tilaisuutta soveliaamman paikan valitsemiseen kunnan teurastamolle, oli rahatoimikamari kehottanut kaupungin- asemakaava-toimikuntaa ottamaan asian harkittavaksi ja antamaan kamarille ehdotuksen siitä. Täten saataisiin nykyään tuntuvimmat epäkohdat poistetuiksi mitä varastopaikoiksi käytettävän alueen osottamiseen tuli.

Mitä tuli Sörnäsin rautatielinjan pohjoispuolella olevain melkoisten maa-alueitten käyttämiseen, oli ne rahatoimikamarin mielestä mahdollisimman pian luovutettava rakennettaviksi. Kamarin mielestä oli luonnollisinta, että hyväksyttäisiin se näkökohta, että jo oleville asuntoyhdyskunnille on hankittava tilaisuutta edelleen kehittyä. Siinä kohden olisi etusijassa kiinnitettävä huomiota Vällilan alueen sekä Hermannin ja Toukolan esikaupunkien välittömään laajentamiseen. Kaupungin asemakaava-toimikunnan ehdottamat suuret liikenneväylät olisivat omansa soveliaasti rajoittamaan vastamainittuja alueita. Näiden liikenneväyläin piirissä sijaitsevat maapalstat olisi mahdollisimman pian jaoitettava tarkemman suunnitelman mukaan ja luovutettava rakennettaviksi. Niinikään olisi Forsbyssä, missä asutus jo oli alkamassa, rajoittavain liikenneväyläin piirissä olevat alueet jaettava isommiksi ja pienemmiksi asuntontonteiksi. Itäisen viertotien osittain muutettuun suuntaan oli rahatoimikamarin mielestä tarpeen sellainen muodostelu, että sekä kau-

pungille että yksityisille henkilöille kuuluvia asuntoja otettaisiin enemmän huomioon.

Jossain määrin ehkäistäkseen muuttoa rannikkoradan varrella ja Brändön huvilakaupungissa oleviin huvilayhdyskuntiin oli kaupunginasemakaava-toimikunta ehdottanut, että likinnä emärataa sijaitsevat alueet luovutettaisiin huvilapaikoiksi. Kun tilukset sijaitsivat likellä rautatielinjaa ja tienoo oli mäkistä, joten sieltä oli avonainen näköala merelle asti, voitaisiin alue epäilemättä lyhyen ajan kuluessa käyttää mainittuun tarkoitukseen. Tähän nähden olisi toimikunnalle annettava tehtäväksi mahdollisimman pian valmistaa seikkaperäinen suunnitelma mainittujen tilusten jaoittamiseksi.

Puheena olevan alueen laajuus tarjosi mahdollisuutta maanviljelyspalstainkin luovuttamiseen, ja olisi nämä annettava vuokralle pitemmäksi ajaksi, kuitenkin sillä ehdolla että kaupunki saisi, jos tarpeelliseksi havaittaisiin, johtaa kulkuväyliä vuokralle annettujen palstain halki. Näiden alueitten yksityiskohtainen jaoitus voisi toistaiseksi jäädä sillensä.

Rahatoimikamari ei ollut ryhtynyt harkitsemaan kysymystä liikenneväylän leveydestä eikä rautatiepenkereen varustamisesta tukimuurilla. Nämä ja muut yksityiskohdat oli tietenkin tuonnempana valmistettava sekä jätettävä kaupunginvaltuuston harkittaviksi. Niinpä tulisi puutarhalautakunnan saada lausua mielipiteensä vastaisten istutusten sijoittamisesta ja rakennuskonttorin taas urheilukenttään y. m. paikasta.

Edellä lausutun nojalla rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

1) pääasiassa hyväksyä kaupunginasemakaava-toimikunnan ehdottaman suunnitelman Vanhankaupunginlahden viereiseksi satama- ja tehdasalueeksi sekä muiden kaupungille kuuluvain, Sörnäsins haararadan ja Oulunkylän aseman välillä sijaitsevain maiden yleisjaoitukseksi;

2) antaa kaupunginasemakaava-toimikunnan tehtäväksi yksissä neuvoin puutarhalautakunnan ja rakennuskonttorin kanssa kohta ryhtyä valmistamaan ehdotusta sekä seikkaperäiseksi, huvilakaupungille soveltuvaksi suunnitelmaksi ynnä rakennusjärjestykseksi Träskin ja Forsbyn tilain välille suunnitellun tien pohjois- ja länsipuolella että rautatielinjan etelä- ja itäpuolella olevaa aluetta varten, että myös lähinnä Vallilan, Hermannin I—II sekä Toukolan ympärillä sijaitsevain maiden jaoittamiseksi laajemman asutuksen aikaansaamiseksi näillä seuduilla;

3) antaa rakennuskonttorin toimeksi valmistaa ehdotuksen ynnä kustannusarvion niitä töitä varten, jotka likinnä ovat tarpeen kartalla osotettujen satama- ja raidelaitosten aikaansaamiseksi; sekä

4) antaa rahatoimikamarin tehtäväksi:

a) toistaiseksi lyhyen irtisanomisajan ehdolla julkisella huuto-kaupalla antaa vuokralle pohjoisessa Gumtähden laakson, lännessä ja etelässä rautatielinjan sekä idässä viertotien rajoittamalla alueella olevat viljelyskelpoiset maat; ja

b) 20 vuodeksi antaa maanviljelyspalstoiksi vuokralle edellä mainitun alueen pohjoispuolella ja Träskin ja Forsbyn välille suunnitellun tien itä- ja eteläpuolella sijaitsevat viljelyskelpoiset maat, ollen vuokravälikirjoihin pantava määräys että, jos kaupunki ennen vuokrakauden päättymistä haluaa johtaa liikenneväylän vuokra-alueen halki, on vuokramies velvollinen vuokramaksun alennusta vastaan luovuttamaan tähän tarpeellisen maan.

Sittenkun osa kaupunginvaltuustoa oli asian valmistelevaa käsittelyä varten perustautunut valiokunnaksi sekä silloin saanut tilaisuuden kuulla kahta kaupunginasemakaava-arkkitehti B. Jungin ja kaupungininsinööri G. Idströmin pitämää valaisevaa esitelmää asiasta, hyväksyi ¹⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksen sekä antoi samalla kamarin tehtäväksi:

laatia ehdotuksen siitä, mitkä edellä 1 ja 2 momentissa mainittujen tasoitus-, täyte- ja laituritöiden y. m. osat olisi vähitellen teetettävä kaupungin vakinaisen rahasäännön varoilla sekä mitkä osat pitemmäksi takaisinmaksuajaksi otetuilla lainavaroilla;

niinikään ehdottaa, missä järjestyksessä uuden kaupunginasemakaavan eri osat olisi yksityiskohtaisesti tasoitettava; sekä

tähän katsomatta ehdottaa, mihin aikaan asti eri pääryhmissä sijaitsevat palstat kävisi vuokralle luovuttaminen.

Kaupungin lunastettua omakseen Bölen maistraatintalon hallintaoikeuden lähetti rahatoimikamari kaupunginvaltuustolle kirjelmän ²⁾, jossa kamari m. m. mainitsi ottaneensa käsiteltäväksi kysymyksen mainitun tilan ynnä siihen likinnä rajoittuvan alueen jo rakennetun osan uudestaan jaoittamisesta sekä sitä varten antaneensa kaupunginasemakaava-toimikunnan tehtäväksi valmistaa ja kamarille antaa ehdotuksen asiasta. Tämä toimenpide oli etusijassa johtunut siitä, että Bölen tilan vuokramiehet olivat pyytäneet kamarin myönnytystä vuokravälikirjainsa kiinnitykseen voidakseen siten parantaa luotto-olojansa. Näihin hakemuksiin ei kamari kuitenkaan ollut katsonut voivansa myöntyä, koska siten alueen järjestäminen olisi käynyt aivan mahdottomaksi tahi ainakin suuressa määrin vaikeutunut ja kaupunki saanut siinä kohden toimintavapauden vasta asianomaisten vuokrakirjain lakattua voimassa olemasta. Mutta toiseltakin kannalta katsottuna olisi kaupungille erittäin tärkeätä,

Bölen talon jaoitus sekä Bölen esikaupungin uudet vuokravälikirjat ja uusi rakennusjärjestys.

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 1 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 17.

että alueen asemakaava ja rakennusjärjestys olisi lähimmässä tulevaisuudessa vahvistettu sekä ne ehdot selvitetty, joilla nykyään käytämättä olevaa maata käy antaminen vuokralle. Kaupunki oli nimitäin k. senaatilta anonut sen suuntaisiin toimenpiteisiin ryhtymistä, että Bölen talon kantatila liitettäisiin kaupunkiin yhdistettyyn alueeseen, ja oli tämä asia edistynyt niin pitkälle, että kaupungille edulliseen suuntaan käyvä lopullinen ratkaisu oli kohdakkoin odotettavana. Sittenkun näin oli käynyt, tulisi kaupunginviranomaisten heti menetellä niin, että rakennustoiminta voisi tässä osassa kaupunkia alkaa, mikä epäilemättä olisikin oleva laita, sikäli kuin kaupunki kaduntasotus- ja kanavoimistöitä järjestämällä kehittäisi tilan oloja.

Puheena olevan järjestelysuunnitelman toteuttaminen läheisessä tulevaisuudessa riippuisi tietystikin tuntuvassa määrässä toiselta puolen niistä kustannuksista, joihin tarvittavat järjestelytyöt nousisivat, ja toiselta puolen taas siitä auliudesta, jota nykyiset vuokramiehet osottaisivat kaupungin vaatimukseen nähden tässä kohden. Kaupunki oli kauppasopimusta tehdessään taannut mainittujen vuokramiesten ja Bölen talon entisen asukkaan välillä tehtyjen vuokravälikirjain pysyvän voimassa, ellei uusia välipuheita voitaisi edellä mainitussa suhteessa tehdä. Ja kun useimpain tiluksien vuokrauskausi päättyi vuosina 1929—30, oli olemassa mahdollisuuksia, että vuokramiehet eivät luopuisi voimassa olevista vuokravälipuheistaan. Mutta niihin suuriin etuihin nähden, joita kaupunki voi tarjota asianomaisille vuokramiehille uusia välikirjoja tehdessä, saanee pitää varmana että, vaikkakaan eivät kaikki, niin kuitenkin useimmat vuokramiehet olisivat taipuvaisia tekemään kaupungin kanssa uusia sopimuksia vuokraehdoista.

Näiden vuokramiesten oikeutettuihin vaatimuksiin katsoen oli kaupunginasemakaava-toimikunta puheena olevan alueen jaoituksessa koettanut menetellä niin, että katuverkko ei koskettaisi sikäläisiä rakennuksia, varsinkaan asuinrakennuksia, ja että, mikäli useampia rakennuksia nykyään kuului samalle henkilölle, ne myös tulisivat ainoastaan yhdelle tontille. Niissä verraten harvalukuisissa tapauksissa, jolloin suunnitellun kadun koskettaminen isompiin rakennuksiin ei ollut vältettävissä, oli tarpeellinen tila liikennettä varten jätetty rakennusten sivuille, jotta nämä rakennukset voisivat toistaiseksi jäädä paikalleen. Vuokrapalstain nykyiset rajat oli pysytetty, mikäli oli käynyt päinsä eikä niiden pysyttäminen ollut tehnyt tontin muotoa epätarkoituksenmukaiseksi.

Erinäiset alueet oli jaoitettu tontteihin, jotka eivät olleet vuokralle annettuina ja joita sentähden voi kohtuullisen luvun varata kaupungin tarpeisiin. Mitä taas avonaisiin paikkoihin ja urheilu

kenttiin tuli, pitäisi kaupunginasemakaavaehdotukseen piirretyn torin riittää, koska Eläintarhassa oleva kaupungin suuri urheilukenttä, se kun sijaitisi likellä Bölen taloa, voinee toistaiseksi ja verraten pitkiksi ajoiksi tyydyttää tässä osassa kaupunkia asuvan yleisön urheiluharrastuksia. Istutuksia taas näytti olevan riittävästi pantu kaupunginasemakaavaehdotukseen.

Laadittu kaupunginasemakaavaehdotus käsitti ainoastaan vähäisen osan Bölen kantatila. Jällellä oleva osa jäisi toistaiseksi vuokralle antamatta ja, samoin kuin kaupungin muutkin metsämaat, metsänvartijan silmälläpidon alaiseksi. Lähimmässä tulevaisuudessa ja joka tapauksessa ennen kuin asutustarve voi sitä vaatia, valmistuisi kaupunginasemakaava-toimikunnan tekemä ehdotus koko Bölen esikaupungin kaupunginasemakaavaksi, joka ehdotus kuitenkin olisi soveliaain ottaa käsiteltäväksi Meilansin ja Greijuksen alueitten kaupunginasemakaava-ehdotuksen yhteydessä.

Alueelle suunniteltuihin teihin nähden oli rahatoimikamari samoin kuin kaupunginasemakaava-toimikuntakin ollut sitä mieltä, että teiden tasotus toistaiseksi olisi toimitettava mahdollisimman yksinkertaisella ja halvalla tavalla sekä siten, että teiden pinta pääasiallisesti noudattaisi maan pintamuodostusta. Sen ohessa oli kamarin mielestä ollut toivottavaa, että kanavaverkko vähitellen sijoitettaisiin katuihin.

Niinkuin edellä huomautettiin, kävisi tarpeelliseksi tätä aluetta varten vahvistaa erityinen rakennusjärjestys, jonka niihin erikoisiin oloihin nähden, joissa tämä kaupunginosa on syntynyt, ennen kaikkea tulisi tarkoittaa sen suojelemista jatkuvalta liikarakennukselta sekä estää suurien ja kalliitten rakennusten syntymistä tänne vuokrauden kestäessä. Sitä silmällä pitäen oli esityksen oheinen rakennusjärjestyksen ehdotus tätä aluetta varten tehty. Mainittu ehdotus oli pääasiallisesti Vallilan alueella voimassa olevan rakennusjärjestyksen mukainen.

Mitä taas tuli kaupungin kanssa vastedes tehtävään vuokravälikirjain ehtoihin, näkyi oheen pannusta liitteestä, että tässäkin kohden oli Vallilan tonttien vuokrasopimusten ehtoja otettu huomioon. Ainoastaan mitä vuokratuuden pituuteen ja sen pitentämisestä tarkoitettavaan oikeuteen tuli, oli kamarista 30 vuoden vuokrauskausi näyttänyt sovelialta.

Edellä lausutun johdosta rahatoimikamari esitti, että kaupunginvaltuusto, sitten kun terveydenhoitolautakunta oli asiasta antanut lausunnon, päättäisi vahvistaa edellä mainitun, kamarin kirjelmän oheisen ehdotuksen Bölen talon jaotukseksi sekä ehdotukset Bölen esikaupungin uusiksi vuokravälikirjoiksi ja uudeksi rakennusjärjestykseksi.

Molemmat viimeksi mainitut ehdotukset olivat seuraavat:

Vuokravälikirjan ehdotus.

Helsingin kaupunkiin kuuluva asuntotontti n:o ..... korttelissa n:o ..
..... kadun varrella Bölen esikaupungissa, joka tontti asianomaisen kau-
pungingeodeetin vuonna ..... siitä tekemän kartan mukaan käsittää ....
..... neliömetrin maa-alan, luovutetaan täten .....:lle vuokralle 30
vuoden ajaksi, luettuna .....:stä vuoden ..... loppuun vuotuisesta
..... markan vuokramaksusta, joka on rahatoimikonttoriin vuosittain loka-
kuun 1 päivänä edeltäpäin maksettava.

Vuokrasopimukseen nähden ovat muutoin voimassa seuraavat ehdot:

1) Tontille on, ellei se ole aikaisemmin rakennettu, teetettävä asuin-
rakennus vuoden kuluessa tämän jälkeen. Jos jokin osa rakennusta palaa,
on se viipymättä jälleen rakennettava.

2) Tontille saa uutisrakennuksen taikka mainittavamman muutosraken-
nuksen tehdä ainoastaan kaupunginvaltuuston .....kuun .. päivänä ..
korttelille vahvistaman rakennusjärjestyksen mukaisen piirustuksen mukaan.
Ja on piirustukselle niin rakennuksen ulkoasuun kuin tontille sijoittamiseenkin
nähdén hankittava kaupungin hyväksyminen, sen uhalla että rakennus puretaan
taikka muutetaan vuokranottajan kustannuksella.

3) Vuokranottajan pitää varustaa tontti enintään 1.2 metriä korke-
alla aitauksella, ollen kuitenkin oikeutettu, jos haluaa, naapuritontin rajalle
teettämään tiheän lankkuaitauksen.

4) Vuokranottajan tulee pitää puhtaana puolet tonttiin rajoittuvan
katuosuuden leveyttä sekä talvisaikaan poistaa siitä lumi.

5) Vuokranottaja on velvollinen hankkimaan pääsyn tilan huoneistoihin
asunnontarkastuksen toimittamista varten.

6) Tontilla kasvavia puita saa poistaa ainoastaan uutisrakennuksen
vaatiessa. Harvennuksen saa toimittaa kaupungin metsänvartijan antaman
ohjeen mukaan.

Multaa, savea, hiekkaa tai muita maalajeja ei tilalta saa viedä pois
eikä siellä teollisuustarkoituksiin käyttää, mutta sitä vastoin saa vuokranottaja,
siitä rakennuskonttorille ilmoitettuaan ja konttorin antaman ohjeen mukaisesti,
louhia kiviä ja kalliota poisvietäväksi taikka luovuttaa niitä louhittavaksi.

7) Joka kolmantena vuokrakauden vuotena taikka useammin, jos tar-
peelliseksi havaitaan, toimittaa kaupunki kesä—syyskuussa vuokranottajan
kustannuksella tilan katselmuksen jotta saadaan selville sen kunto sekä onko
vuokraehdot täytetty; ja on vuokramies velvollinen, kutsumuksen saatuaan,
itse tai asiamiehen kautta olemaan katselmuksessa saapuvilla.

8) Vuokranottaja olkoon oikeutettu kaupunkia kuulematta luovuttamaan
vuokraoikeuden toiselle; kuitenkin on se, jolle luovutus on tehty, velvollinen
siitä kuukauden kuluessa kirjallisesti ilmoittamaan rahatoimikamarille luovu-
tuskirjan näyttämällä.

9) Jos kaupunki vuokrakauden päättyessä ei tarvitse tonttia kadun-
tasotuksen taikka alueen uuden jaoituksen toimittamista varten, on vuokran-
ottajalla oikeus saada vuokra samoilla ehdoilla pitennetyksi kymmeneksi
vuodeksi.

Siinä tapauksessa että tontti ennen vuokrakauden päättymistä otetaan
kaupunginasemakaavaan ja alueen tontteja luovutetaan myytäväksi, on vuok-
ranottaja oikeutettu silloin toimitettavan arvion mukaan omakseen lunasta-

maan tontin, mutta velvollinen vuokraehtojen estämättä alistumaan tarpeelliseksi havaittuun tontinjärjestelyyn.

Vuokranottaja on kielletty toiselle henkilölle rahatoimikamarin luvatta luovuttamasta mitään osaa tontista rakennettavaksi taikka muulla tavoin käytettäväksi.

10) Jos tontti on tilaa haltuunotettaessa rakentamatta, on voimassa mitä edellä on sanottu, kuitenkin sillä lisäyksellä, että vuokramaksu kohoaa 10 vuoden kuluttua 20 %:lla ja 20 vuoden kuluttua vieläkin 20 %:lla.

11) Jos vuokranottaja jossakin kohden rikkoo vuokraehtoja, voi kaupunki velvoittaa hänet vuokrasta luopumisen uhalla määrääjän kuluessa täyttämään velvollisuutensa ja korvaamaan vahingon.

Ehdotus Bölen esikaupungin korttelien n:ojen 560—575 rakennusjärjestykseksi.

1 §.

Asuinrakennus pitää tontille sijoitettaman erilliseksi vähintään 4 metrin päähän viereisistä tontinrajoista sekä vähintään 8 metrin päähän toisesta samalla tontilla olevasta asuinrakennuksesta.

Pihamaan ja rakennusten keskinäisen ja naapuritontin välisen matkan mittauksessa noudatettakoon mitä toukokuun 3 päivänä 1895 annetun yleisen rakennusjärjestyksen 47 §:ssä säädetään.

Kadunviereisellä tontinosalla olevat etupihat ovat tyydyttävällä tavalla hoidettavat ja kunnossa pidettävät.

2 §.

Tontin pinta-alasta saatakoon rakentaa enintään puolet. Rakennettavaksi luvallisesta pinta-alasta eivät ulkokuoneet saa täyttää neljättäosaa enempää.

3 §.

Rakentamatonta tonttialaa ei saa käyttää varastopaikaksi.

4 §.

Sola ei saa olla 4 metriä kapeampi eikä leveyttään syvempi.

5 §.

Tulenkestämättömästä aineesta saa tontille rakentaa asuinrakennuksen ainoastaan yhtä kerrosta korkean ja asuinrakennuksen, jonka alakerros on tulenkestävästä aineesta, korkeintaan kaksikerroksisen.

6 §.

Tulenkestämättömästä aineesta tehty asuinrakennus ei saa olla korkeampi kuin viisi metriä luettuna maasta katonrajaan ja yhdeksän metriä katonharjaan. Kaksikerroksinen asuinrakennus ei saa olla korkeampi kuin kahdeksan metriä ulkomuurin tai seinän ylärajaan ja kaksitoista metriä katonharjaan. Ulkokuonetta ei saa tontinrajalle tehdä neljää metriä korkeampaa eikä, jos se sijoitetaan vähintään 3 metrin päähän tontinrajalta, kuutta metriä korkeampaa, mitat katonharjaan lukien. Kaltevalla maalla on määräävänä rakennuksen pääjulkisivun keskikorkeus.

7 §.

Kerrokseksi luetaan ullakkokin, jos siellä on tulisijalla varustettuja tai varustamattomia asuinhuoneita.

8 §.

Asuinhuone pitää olla vähintään 2.8 metriä korkea. Keittiö luetaan asuinhuoneeksi.

9 §.

Rakennelaitosten pitää olla kyllin luotettavia ja tukevia.

10 §.

Tulisijoihin ja savujohtoihin nähden olkoon noudatettavana mitä kaupungin yleisessä rakennusjärjestyksessä niistä säädetään. Puiseen ulkokuoneeseen ei saa laittaa tulisijaa.

11 §.

Kivijalan pitää kohota vähintään 0.5 metriä maanpinnasta.

12 §.

Naapuritonttia päin kalteva katonlape ei ole sallittu tontinrajalla olevassa rakennuksessa.

13 §.

Portaat saatakoon tehdä muusta kuin tulenkestävästä aineesta. Portaiden vähin luvallinen leveys on 1.1 metriä.

14 §.

Kellariin saa laittaa pesutuvan, jonka seinät ja katto ovat tulenkestävästä aineesta ja jonka korkeus on ainakin 2.4 metriä. Kuitenkaan ei se saa olla enempää kuin puolet korkeuttaan, syvimmästä kohdasta mitattuna, maanpintaa alempana ikkunaseinän puolelta. Pesutupaa ei saa käyttää asunnoksi.

15 §.

Tallia, navettaa ja lantatunkiota ei saa sijoittaa kuutta metriä likemmäksi asuinrakennusta; asuinrakennuksen ja muun ulkokuoneen vähin välimatka on oleva neljä metriä.

Ulkokuone on sijoitettava tontin sisäosaan.

16 §.

Kahden tai useamman tontin yhteenrakentaminen sekä tontin osittaminen on, rahatoimikamarilta siihen luvan saatua ja siinä kohden annettujen määräyksiä noudattamalla, sallittu.

17 §.

Makkiin nähden olkoon noudatettavana mitä kaupungin yleisessä rakennusjärjestyksessä siitä säädetään.

18 §.

Uutisrakennuksen sekä muutosrakennuksen piirustukset ovat laadittavat kaupungin yleisessä rakennusjärjestyksessä säädetyllä tavalla, ja on piirustusten hyväksymistä haettava rahatoimikamarilta ja maistraatilta.

19 §.

Rakennus, mitä laatua lieneekin, katettakoon ainoastaan kupari- tai rautalevyllä, liuskakivellä tai muulla tulenkestävällä aineella, eikä sinkkiä eikä lyijyä saa kattaukseen käyttää. Yksikerroksisen rakennuksen katon saa kuitenkin tehdä asfalttihuovastakin, vaarinottamalla mitä tammikuun 16 päivänä 1877 annetussa armollisessa julistuksessa sanotaan.

20 §.

Tämä rakennusjärjestys on voimassa uutisrakennuksille ja sellaisille muutusrakennuksille, jotka toimeenpannaan nykyään olevain rakennusten ulkopuolisten rajapintain ulkopuolella.

Sittenkun terveydenhoitolautakunta oli siltä vaaditussa ¹⁾ lausunnossa ilmoittanut, ettei lautakunnalla ollut terveydenhoitokannalta puheenalaiseen ehdotukseen mitään muistuttamista, hyväksyi ²⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin esityksen.

Sittenkun lisätty kaupunginvaltuusto kokouksessaan huhtikuun 14 päivänä oli valtuuttanut ³⁾ rahatoimikamarin tekemään lautamies O. W. Nyströmin kanssa sopimuksen Helsingin pitäjässä sijaitsevan Nybondaksen maistraatintalon hallintaoikeuden lunastamisesta sekä kamari oli seuraavan toukokuun 31 päivänä lautamies Nyströmin kanssa tehnyt kirjallisen sopimuksen siitä, esitti ⁴⁾ kamari, joka oli harkinnut kysymystä talon vastaisesta käyttämisestä ja sen johdosta toimituttanut siellä katselmuksen, että kaupunginvaltuusto päättäisi eräiden mainitun talon viljelyspalstain ja rakennusten vuokralle antamiseen nähden:

että kamarin kirjelmän oheisessa karttalehdessä n:oilla 11—13 a osotetut viljelyspalstat julkisella huutokaupalla tarjottaisiin vuokralle vuodeksi, tammikuun 1 päivästä 1911 lukien, enintä tarjooville seuraavista alimmista vuokramaksuista, nimittäin palsta n:o 11 240 markasta, n:o 12 400 markasta, n:o 13 ynnä muuan lato 150 markasta ja palsta n:o 13 a 60 markasta;

että viljelyspalstat n:ot 14—24 annettaisiin vuokralle samoin kuin edellä mainitut palstatkin, mutta yhdeksäksi vuodeksi ja sillä ehdolla, että kaupungille suhteellista vuokrasumman alennusta vastaan varataan oikeus alueiden halki johtaa tarpeelliset liikenneväylät, jossa tapauksessa vuokramies olisi velvollinen kolmen kuukauden kuluessa irtisanomisesta luovuttamaan siihen tarpeellisen maan, sekä että näistä palstoista määrättäisiin seuraavat alimmat vuokramaksut, nimittäin palstasta n:o 14 ynnä kahdesta ladosta 850 mk, palstasta n:o 15 ynnä yhdestä ladosta 500 mk, palstasta n:o 16 250 mk, n:o 17 150 mk, n:o 18 50 mk, n:o 19 150 mk, n:o 20

¹⁾ Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 19 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. 10 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. siv. 6 ja seur. — ⁴⁾ Rtk. kirj. lokak. 20 p. n:o 460.

Nybondaksen maistraatintalon viljeltyjen tilusten ja eräiden rakennusten käyttäminen.

ynnä yhdestä ladosta 125 mk, palstasta n:o 21 ynnä kahdesta ladosta 500 mk, palstasta n:o 22 ynnä yhdestä ladosta 300 mk; palstasta n:o 23 ynnä niinkään yhdestä ladosta 300 mk ja palstasta n:o 24 200 mk;

että talon molemmat käyttämättä olevat asuinrakennukset luovutettaisiin vuokralle viideksi sekä talousrakennukset ynnä asuntopalsta litt. W. yhdeksäksi vuodeksi, niinkään tammikuun 1 päivästä 1911 lukien, velvoittamalla vuokramies hyvin kunnossa pitämään ja korjaamaan rakennukset ja määräämällä seuraavat vähimmät vuokrasummat, nimittäin rakennuksista litt. P. 750 markkaa ja litt. R. 240 markkaa, riihiryhmästä 500 markkaa, ulkokuoneryhmästä litt. S. 650 markkaa, ulkokuoneryhmästä litt. T. 200 markkaa ja asuntopalstasta litt. W. 60 markkaa; sekä

että kamari oikeutettaisiin harkinnan mukaan poikkeustapauksissa hyväksymään edellä mainittuja alemmat vuokramaksut.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 1).

Saaren n:o 97
Knihdin
käyttäminen.

Kirjelmässä heinäkuun 7 päivältä rahatoimikamari mainitsi, että kamari oli kaupunkiin kuuluvan tilan n:o 97 Knihdin saaren vuokramiehen, merikapteeni W. A. Svenssonin kamarilta anottua vuokravälikirjan 13 §:ssä edellytettyä vuokraoikeuden pitennystä toimituttanut paikalla katselmuksen, jolloin oli havaittu, että kamari oli tämän pinta-alaltaan 1.836 hehtaarin laajuisen saaren vuokrannut tammikuun 8 päivänä 1886 kolmeksikymmeneksi vuodeksi eli 1915 vuoden loppuun 415 markan vuosivuokrasta ynnä 1.995 ruishehtolin pohjaverosta; ja kun aika saaren pitennetyin hallintaoikeuden anomiseen oli laiminlyöty, mutta vuokramies oli tilaan pannut runsaita kustannuksia, esitti kamari kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että Knihdin saari jaettaisiin kahteen, kamarin kirjelmän oheisessa kartassa kirjaimilla A. ja B. osotettuun palstaan ja vuotuinen vuokramaksu määrättäisiin toisesta 500 ja toisesta 150 markaksi sekä kamari valtuutettaisiin merikapteeni Svenssonille kymmenen vuoden ajaksi, tammikuun 1 päivästä 1916 lukien, antamaan palstan A. vuokralle kamarin ehdottamasta vuokramaksusta ja muutoin koko saareen nähden nykyään voimassa olevassa vuokravälikirjassa mainituin ehdoin.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 2).

Hernesaaren-
kadun varrella
olevan kaupun-
gin öljykaasu-
tehtaan käyttä-
minen.

Kaupungin kaasu- ja sähkölaitoksen hallituksen kirjelmässä maaliskuun 2 päivältä tehdyn, Hernesaarenkadun varrella sijaitsevan kaupungin öljykaasutehtaan vastaista käyttämisestä koskevan esityksen johdosta päätti 3) kaupunginvaltuusto, rahatoimikamarin

1) Valt. pöytäk. lokak. 25 p. 8 §. — 2) Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 29 §. —

3) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 22 §.

annettua asiasta lausunnon, että mainittu kaasutehdas on purettava sekä rakennuksesta saatavat kelpolliset rakennusaineet tarkoituk-
senmukaisella tavalla käytettävä ja laitoksen tarpeiksi käytetty
alue sitten vuokrattava varastopaikoiksi vähintään 1,700 markan
vuosimaksusta.

Sittenkun kaupunginvaltuusto kokouksessaan marraskuun 23 päivänä 1909 oli vahvistanut ¹⁾ erinäisten kaupunkiin kuuluvalla Sinivuoreenmaan saarella olevain maa-alueiden vuokramäärät, olivat rakennusmestari V. Ekman ynnä useat muut mainitun saaren huvilanomistajat kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjelmässä anoneet, että valtuusto määräisi toimitettavaksi mainittujen maa-alueiden uuden katselmuksen ja arvion.

Evätty hake-
mus uuden kat-
selmuksen ja
arvion toimitta-
misesta Sini-
vuoreenmaan
maa-alueilla.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon ²⁾ asiasta epäsi ³⁾ kau-
punginvaltuusto puheenalaisen anomuksen.

Rahatoimikamarin kirjelmässä lokakuun 6 päivältä tehdystä esityksestä päätti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto insinööri E. Ridderstadille vuokrata kartassa kirjaimilla C. ja D. osotetut alueet, yhteensä 7,350 neliometriä, kaupungin omistamalta Santaholman tilalta kolmeksi-kymmeneksi vuodeksi, lokakuun 1 päivästä 1910 lukien, seuraavin ehdoin:

Kahden alueen
vuokraaminen
Santaholmasta.

a) että vuotuinen vuokra on 2,500 markkaa, joka määrä kunkin kymmenvuotiskauden kuluttua kohoaa 25 %:lla;

b) että maanvuokra, siinä tapauksessa että saaren itäosaan vuokrakauden kuluessa laitetaan rautatieraitteet jommankumman puheena olevan alueen läheisyyteen, vuoden kuluttua raiteiden laittamisesta kohoaa 3,750 markkaan vuodessa ja kymmenvuotis-
korotus luetaan 25 %:ksi viimeksi mainitusta määrästä; sekä

c) että vuokramies velvoitetaan tehdaskäytössä noudattamaan kaupungin viranomaisten ehkä antamia määräyksiä savunpoltosta ja löyhkän ehkäisemisestä tai päinvastaisessa tapauksessa vuoden kuluttua irtisanomisesta muuttamaan pois paikalta.

Samalla päätti valtuusto rahatoimikamarille ilmoittaa, että valtuusto edellä c) momentin kohdalla vahvistamallaan määräyk-
sellä tietenkään ei ollut tarkoittanut eikä voinut tarkoittaa varata vuokramiehelle tilaisuutta yhden vuoden aikana olla noudattamatta vastamainitussa kohden voimassa olevia kaupungin poliisijärjes-
tyksen säännöksiä, mikä seikka vastaisen väärinkäsityksen välttä-
miseksi olisi vuokravälikirjassa mainittava.

Helsingin maalaiskunnan kunnallislautakunnan esimiehen, tilan-
omistaja O. W. Åbergin rahatoimikamariin antamassaan kirjelmässä

Erään maa-alu-
een vuokralle
antaminen

¹⁾ Ks. 1909 vuod. kert. siv. 21 ja 22. — ²⁾ Rtk. kirj. tammik. 13 p. n:o 10. —

³⁾ Valt. pöytäk. tammik. 25 p. 29 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. lokak. 11 p. 8 §.

Åggelbyn kar-
tanosta.

mainittua, että Åggelbyn kartanon entinen omistaja J. H. Eklund oli tammikuun 28 päivänä 1896 laaditulla lahjoituskirjalla Helsingin maalaiskunnalle antanut mainitusta maatilasta erilleen murrettun, kirjelmän oheisessa karttaluonnoksessa tarkemmin osotetun 0.555 hehtaarin laajuisen maa-alueen käytettäväksi Åggelbyn kansakoulu-piirin vastaisen kansakoulun tonttipaikaksi ja että tämän johdosta tontille oli rakennettu kansakoulu, mutta että sittemmin oli huomattu, että mainittua tonttia ei ollut kantatilasta lopullisesti erilleen murrettu itsenäiseksi palstatilaksi sekä että tila syyskuun 14 päivänä 1908 päätetyn kaupan kautta oli siirtynyt Helsingin kaupungin omaksi olematta kauppakirjaan pantu mainittua koulutonttia koskevaa määräystä Helsingin maalaiskunnan hyväksi, ja tilanomistaja Åberg oli anonut annettavaksi selitystä, että puheenalaisen maa-alueen lopullinen erilleen murtaminen Åggelbyn kartanosta ei koh-
taa estettä kaupungin puolelta, esitti 1) kamari, että kaupunginvaltuusto epäisi tilanomistaja Åbergin edellä mainitun anomuksen, mutta sen sijaan valtuuttaisi kamarin Helsingin maalaiskunnalle vuokraamaan puheenalaisen maa-alueen kolmenkymmenen vuoden ajaksi, tammikuun 1 päivästä 1911 lukien, vuotuisesta 1 markan vuokramaksusta sekä sillä ehdolla että, jos Åggelbyn kartano ennen vuokrakauden umpeenmenemistä yhdistetään kaupunkiin, vuokra-
välipuhe lakkaa voimassa olemasta.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 2).

Rahatoimikamarin esityksestä päätti kaupunginvaltuusto niinkään antaa vuokralle:

Erään alueen
vuokralle anta-
minen Greijuk-
sen tilasta.

1. Laadittuun karttaan piirretyn alueen Greijuksen tilalta leskirouva S. Wickströmille viideksi vuodeksi, tammikuun 1 päivästä 1910 lukien, vuotuisesta 60 markan vuokramaksusta 3);

Erään tontti-
paikan ynnä
viljelyspalstan
vuokralle anta-
minen Backasin
tilasta.

2. Laadittuun karttaan piirretyn tonttipaikan viljelyspalstoinen entiseltä Backasin tilukselta sepänvaimo I. Illmanille viideksi vuodeksi, 1910 vuoden alusta lukien, tonttipaikan 300 ja viljelyspalstan 50 markan vuotuisesta vuokramaksusta, kuitenkin velvoittamalla vuokramiehen kaupunginviranomaisten vaatiessa aikaisemminkin, kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisesta, kaupungin käytettäväksi luovuttamaan mainitun viljelyspalstan 4);

Erään alueen
vuokralle anta-
minen Sörnäs-
niemekkeeltä.

3. Laadittuun karttaan kirjaimella C. merkityn alueen Sörnäs-
sin niemekkeeltä toiminimi A. Parviainen & C:o osakeyhtiölle huhti-
kuun 1 päivästä 1910 lukien 1912 vuoden loppuun vuotuisesta 1,200
markan vuokramaksusta 5);

1) Rtk. kirj. jouluk. 11 p. 1909 n:o 551. — 2) Valt. pöytäk. tammik. 11 p. 12 §. —

3) Valt. pöytäk. maalisk. 1 p. 14 §. — 4) Valt. pöytäk. maalisk. 15 p. 42. §. —

5) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 16 §.

4. Laadittuun karttaan piirretyn, noin 0.7 hehtaarin laajuisen alueen kaupunkiin kuuluvalta Sinivuorenmaan saarelta kauppias K. Wiborgille lokakuun 1 päivästä 1910 vuoden 1914 loppuun vuotuisesta 350 markan vuokramaksusta, kuitenkin takaamatta vuokramiehelle oikeutta vuokranpitennykseen vastamainitun ajankohdan umpeen mentyä 1);

Erään alueen vuokraaminen Sinivuorenmaalta.

5. Laadittuun karttaan piirretyn, kirjaimella A. osotetun n. s. Tilkan alueen pohjoispuolella sijaitsevan 1 hehtaarin laajuisen lisäalueen professori T. Laitiselle 1911 vuoden alusta 1942 vuoden loppuun vuotuisesta 200 markan maksusta, kuitenkin varaamalla kaupungille oikeuden vuokrakauden kuluessa alueen halki johtaa tarpeelliseksi havaitut liikenneväylät, jossa tapauksessa vuotuista vuokramaksua kuitenkin vähennettäisiin suhteellisesti luovutetun maan pinta-alaan 2).

Erään alueen vuokralle antaminen n. s. Tilkan alueen pohjoispuolelta.

Kaupunginvaltuustolle antamassaan kirjelmässä oli kauppias K. Wiborg, jolle valtuusto kokouksessaan syyskuun 13 päivänä oli vuokralle luovuttanut 3) erään Sinivuorenmaan alueen, sattuneesta syystä anonut, että mainittu vuokrasopimus saisi peruutua.

Evätty anomus erään Sinivuorenmaan alueen vuokrasopimuksen peruuttamisesta.

Rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta päätti 4) kaupunginvaltuusto sillä kertaa evätä mainitun anomuksen.

Rahatoimikamarin kirjelmässä maaliskuun 17 päivästä tehdystä esityksestä päätti 5) kaupunginvaltuusto Helsingin teurastamo-osakeyhtiölle viiden vuoden ajaksi, kesäkuun 1 päivästä 1910 lukien, maksutta luovuttaa mainitun yhtiön käytettävänä Töölössä nykyään olevan alueen, oikeuttamalla yhtiön kaupunginviranomaisten harkinnan jälkeen saamaan edelleen vuokranpitennystä, kunnes suunniteltu kunnan teurastamo on rakennettu, ei kuitenkaan viittä vuotta kauemmaksi, aikaisemmin voimassa olevin vuokraehdoin sekä edellyttäen, että yhtiö asianmukaisesti täyttää rahatoimikamarin kirjelmässä tarkemmin mainitut ehdot terveydellisiin laitteisiin, korjauksiin y. m. nähden.

Erään Töölön alueen maksuton luovutus.

Helsingin uimaseuran kaupunginvaltuustolle tekemään anomukseen saada vuonna 1910 maksutta käyttää Ursinin kallion vierellä olevaa kaupungin uimalaitosta valtuusto, rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta, myöntyi 6) sillä ehdolla että kaupungin alkeis- ja kansakoulujen oppilaille sekä poliisi- ja vakinaiselle palomiehistöille varataan vapaat kylvyt ja maksuton uinninopetus.

Ursinin kallion uimalaitoksen maksuton luovutus.

Rahatoimikamarin esityksestä päätti 7) kaupunginvaltuusto Erään Vallilan

1) Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 33 §. — 2) Valt. pöytäk. syysk. 27 p. 8 §. —

3) Ks. ylempänä tällä sivulla. — 4) Valt. pöytäk. marrask. 22 p. 22 §. — 5) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 10 §. — 6) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 26 §. — 7) Valt. pöytäk. huhtik. 26 p. 37 §.

alueen maksuton luovutus.

vapaaehtoiselle palokunnalle maksutta luovuttaa Vallilan tiluksella Sörnäsän haararadan ja Itäisen viertotien läheisyydessä sijaitsevan, laadittuun karttaan kirjaimilla F. B. K. merkityn, noin 50 neliömetrin laajuisen maa-alueen kalustovarikon paikaksi, sillä ehdolla että kunta kahden kuukauden kuluessa irtisanomisesta palauttaa alueen kaupungin käytettäväksi.

Hietaniemen tonttien n:o:jen 2 ja 3 vuokraoikeuden pitennys.

Kaupunginvaltuustolle osotetussa kirjelmässä oli Hietaniemen tapettehdas-osakeyhtiö anonut pitennettäväksi Hietaniemen tehdastonttien n:o:jen 2 ja 3 vuokraoikeutta 1933 vuoden loppuun.

Rahatoimikamarin ja kaupunginasemakaava-toimikunnan annettua vaaditut lausunnot asiasta päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto myöntyä edellä mainittuun anomukseen sikäli, että yhtiölle myönnettiin vuokraoikeuden pitennystä 1925 vuoden loppuun vuotuisesta 2,000 markan vuokramaksusta, tammikuun 1 päivästä 1915 lukien.

Korkeasaaren vuokraoikeuden pitennys.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön johtokunnan kaupunginvaltuustolle tekemään anomukseen Korkeasaaren vuokraoikeuden pitentämisestä kymmeneksi vuodeksi, toukokuun 1 päivästä 1912 lukien, tähän astisesta vuotuisesta vuokramaksusta ja muutoin entisin ehdoin valtuusto myöntyi ²⁾ rahatoimikamarin annettua lausunnon asiasta.

Rahatoimikamarin esityksestä myönsi kaupunginvaltuusto lisäksi pitennetyn vuokraoikeuden:

Hanaholman vuokraoikeuden pitennys.

1. Osakeyhtiö Aleks. Pelanderille Hanaholman tilukseen n:o 89 kymmeneksi vuodeksi, tammikuun 1 päivästä 1912 lukien, vuotuisesta 1,500 markan vuokramaksusta viitenä ensimmäisenä vuonna ja 2,000 markasta jälellä olevana aikana ³⁾;

Meilansin huvilapalstan n:o 16 vuokraoikeuden pitennys.

2. Puutarhuri F. Sundsten-vainajan perillisille Meilansin huvilapalstaan n:o 16 yhdeksäntoista vuoden ajaksi, marraskuun 1 päivästä 1927 lukien, vuotuisesta 250 markan vuokramaksusta vuosilta 1928—36 ja 300 markasta vuosilta 1937—46, sillä ehdolla että eräät rahatoimikamarin mainitsemat tasotus- ja istutustyöt suoritetaan ennen marraskuun 1 päivää 1917 ja sitten vuokrakauden kestäessä pidetään hyvässä kunnossa ⁴⁾;

Meilansin huvilapalstain n:o:jen 23 ja 24 vuokraoikeuden pitennys.

3. Leskirouva O. Aikalalle Meilansin huvilapalstoihin n:oihin 23 ja 24 1946 vuoden loppuun, palstaan n:o 23 250 markan vuotuisesta vuokramaksusta tammikuun 1 päivästä 1932 tammikuun 1 päivään 1942 ja 400 markasta jälellä olevana vuokrakautena sekä palstaan n:o 24 220 markasta tammikuun 1 päivästä 1931 tammikuun 1 päivään 1941 ja 400 markasta jälellä olevana vuokrakautena, minkä ohessa vuokramies velvoitettiin tarpeen vaatiessa kau-

¹⁾ Valt. pöytäk. lokak. 25 p. 24 §. — ²⁾ Valt. pöytäk. marrask. 22 p. 32 §. — ³⁾ Valt. pöytäk. tammik. 25 p. 11 §. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. tammik. 25 p. 12 §.

pungin käytettäväksi liikenneväyläin teettämiseen luovuttamaan suurempia tahi pienempiä osia mainituista alueista sitä vastaan, että vuokraa huojistetaan suhteellisesti luovutetun maa-alueen pinta-alaan 1);

4. Huvilanomistaja R. Heikkilälle Meilansin huvilapalstaan n:o 25 kuudentoista vuoden ajaksi, tammikuun 1 päivästä 1931 lukien, vuotuisesta 200 markan vuokramaksusta kymmenenä ensimmäisenä vuonna ja 400 markasta jälellä olevana vuokrakautena, kuitenkin sillä ehdolla että vuokramies suhteellista vuokranhuojistusta vastaan luovuttaa yleisiä teitä varten tarpeellisen maan, jos niitä vuokrakauden kuluessa huvilapalstan halki tehdään 2);

Meilansin huvilapalstan n:o 25 vuokraoikeuden pitennys.

5. Huvilanomistaja A. Nymanille laadittuun karttaan kirjaimella C. merkittyyn, Vanhankaupunginmäellä olevaan tonttipaikkaan kolmeksi kymmeneksi vuodeksi, tammikuun 1 päivästä 1910 lukien, 250 markan vuosivuokrasta ja sillä ehdolla, että 15 metrin levyinen, tonttipaikan halki kulkeva alue aina on kaupungin vapaasti käytettävänä sikäläisessä vesijohdossa tarpeellisten töiden y. m. suorittamista sekä muiden ehkä tarpeellisten johtojen sijoittamista varten, ollen vuokramies niinkään velvollinen, siinä tapauksessa että kaupungin tarpeet vaativat, kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta suhteellista vuokramaksun huojistusta vastaan kaupungille luovuttamaan suuremman tahi vähemmän osan vuokralle annettua aluetta 3);

Erään Vanhankaupunginmäellä olevan tonttipaikan vuokraoikeuden pitennys.

6. Toiminimi A. Parviainen & C:o osakeyhtiölle kolmeen kartassa kirjaimilla A. B. ja C. osotettuun, Sörnäsien niemekkeellä olevaan palstaan 1922 vuoden loppuun vuotuisesta 1,500 markan vuokramaksusta kultakin palstalta 4);

Kolmen Sörnäsien niemekkeellä olevan palstan vuokraoikeuden pitennys.

7. Pankinjohtaja L. Nybergille, aktiebolaget Helsingfors båtvärf yhtiön konkurssipesän suurimpana saamamiehenä, Pohjois Blekholman palstoihin n:o:ihin 1, 2 ja 3 kymmenen vuoden ajaksi, tammikuun 1 päivästä 1916 lukien, hankkeissa olevan konsortion tahi muun mainitulle konkurssipesälle kuuluvain veistämölaitteiden ostajan hyväksi, palstoihin n:o:ihin 1 ja 2 vuotuisesta 750 markan vuokramaksusta sekä palstaan n:o 3 975 markasta, sillä ehdolla että mainitut vuokrapalstat käytetään samaan tarkoitukseen kuin tähänkin asti 5);

Pohjois Blekholman palstain n:o:jen 1, 2 ja 3 vuokraoikeuden pitennys.

8. Agronomi V. G. Bäckmanille ja talonomistaja R. Virralle Hermannin korttelin n:o 2 asuntotonttiin n:o 1 a marraskuun 1 päivästä 1912 marraskuun 1 päivään 1920 vuotuisesta 300 markan vuokramaksusta 6).

Hermannin korttelin n:o 2 tontin n:o 1 a vuokraoikeuden pitennys.

1) Valt. pöytäk. helmik. 8 p. 12 §. — 2) Valt. pöytäk. lokak. 25 p. 6 §. — 3) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 11 §. — 4) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. 16 §. — 5) Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. 9 §. — 6) Valt. pöytäk. kesäk. 14 p. 12 §.

Vallilan tilus-
palstan n:o 1 a
vuokraoikeu-
den pitennys.

9. Rouva I. Holmgrenille Vallilan tiluspalstaan n:o 1 a 1917 vuoden loppuun vuokramaksua korottamatta, mutta sillä ehdolla että vuokranottaja kolmen kuukauden kuluessa irtisanomisesta luovuttaa katu- ja muihin liikennetarkoituksiin tarvittavan maan, jos kaupunki sitä vaatii 1).

Vallilan tilus-
palstan n:o 1 b
vuokraoikeu-
den pitennys.

10. Leskirouva A. A. Lindströmille Vallilan tiluspalstaan n:o 1 b 1911 vuoden alusta 1914 vuoden loppuun vuotuisesta 600 markan vuokramaksusta 2).

Evätty anomus
Pohjois Blek-
holman palstan
n:o 3 vuokra-
oikeuden peru-
uttamisesta.

Sittenkun poliisikomisarius A. Nikiforow, joka konkurssihuuto-
kaupassa oli ostanut aktiebolaget Helsingfors båtvarf yhtiölle kuu-
luvan vuokraoikeuden Pohjois Blekholman palstaan n:o 3 ynnä
omistusoikeuden siellä olevaan huvilarakennukseen, oli sattuneesta
syystä rahatoimikamarilta anonut, että kaupunki tammikuun 1 päi-
västä 1911 ottaisi takaisin käyttöoikeuden mainittuun vuokra-
alueeseen, esitti 3) kamari myönnyttäväksi mainittuun anomukseen.

Kamarin sittemmin annettua 4) kaupunginvaltuuston tarpeelli-
seksi katsoman lisäselvityksen asiasta epäsi 5) valtuusto puheenalaisen
anomuksen sillä kertaa.

Lausunto hen-
kivartioväen
3:nnen, Suo-
men, tarkk'am-
pujapataljoo-
nan kasarmi-
alueen y. m.
käyttöoikeu-
den korvaami-
sesta.

Sittenkun kaupunginvaltuustolta oli vaadittu lausuntoa, minkä
vuotuisen korvauksen kaupunki vaatisi henkivartioväen 3:nnen,
Suomen, tarkk'ampujapataljoonan kasarmialueen sekä kaartinma-
neesiin ja sotilassairaalaan kuuluvain tonttien käyttöoikeudesta ja
rahatoimikamari oli asiasta antanut lausunnon ehdotuksineen 6),
antoi 7) valtuusto k. senaattiin pääasiallisesti seuraavaa sisällystä
olevan kirjelmän:

Asiassa syntyneistä kirjoista näkyy että, sittenkun Hänen
Majesteettinsa Keisari oli maaliskuun 27 päivänä 1909 armollisesti
käskenyt korvausta annettavaksi edellä mainituista kiinteistöistä,
jotka aikaisemmin oli luovutettu 22:nnen armeijakunnan joukkojen
käytettäväksi, sekä samalla määrännyt, että tätä korvausta oli suori-
tettava vuotuinen, vastedes määrättävä prosentti kiinteistöjen arvio-
arvosta, oli arvioiminen toimitettu ja puheenalaisille tonteille silloin
pantu seuraavat arvomäärät:

kaartinpataljoonan kasarmiryhmä (kortteli n:o 57 III kau-
punginosassa), pinta-ala: 15,435.120 m², arviotu 100 markaksi m²:ltä
eli 1,543,512 markaksi;

kaartinmaneesi, pinta-ala: 2,405.755 m², arvattu 80 markaksi
m²:ltä eli 192,460: 40 markaksi;

1) Valt. pöytäk. lokak. 11 p. 7 §. — 2) Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 36 §. —
3) Rtk. kirj. lokak. 13 p. n:o 450. — 4) Rtk. kirj. marrask. 10 p. n:o 515. —
5) Valt. pöytäk. marrask. 22 p. 21 §. — 6) Rtk. kirj. syysk. 1 p. n:o 384. —
7) Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 35 §.

sotilassairaala (kortteli n:o 78 IV kaupunginosassa), pinta-ala: 9,511,959 m², arvattu 70 markaksi m²:ltä eli 665,837:13 markaksi.

Tonttien yhteenlaskettu arvo oli siten katsottu olevan Smk 2,401,809: 53.

Sittemmin oli kaupunginvaltuusto alamaaisessa kirjelmässä ¹⁾ huhtikuun 5 päivältä 1910 huomauttanut, että edellä mainittujen tonttien täytyy katsoa kuuluvan Helsingin kaupungille; ja samalla kun valtuusto oli pidättänyt kaupungille omistusoikeutensa mainittuihin maa-alueisiin, oli valtuusto ilmoittanut kaupungin suostuvan keskusteluihin valtion kanssa sopimuksen aikaansaamiseksi edellä mainitun oikeussuhteen johdosta syntyneestä seikasta.

Tähän sopimukseen nähden oli kaupunginvaltuusto, saattamatta kaupungin oikeutta kaikessa laajuudessaan asian nykyisessä vaiheessa voimaan, katsonut olevan vaatiminen, että Helsingin kaupunkikunta maanomistajana saisi, koska niitä edellytyksiä, joilla edellä mainittu hallintaoikeus ylempänä sanottuihin tontteihin aikanansa oli luovutettu valtiolle, ei enää ollut olemassa, jonkin vuotuisen korvauksen tonttien käyttämisestä, sen hyvityksen määrään katsomatta, mikä vuosittain Venäjän valtiovaroista maksettaisiin Suomen valtiolle määräprosenttina siitä summasta, johon kiinteistöt niissä olevine rakennuksineen oli arvioitu.

Korvaussumman määrään nähden huomautettiin, että kaupunki antaessaan maata vuokralle oli tavallisesti määrännyt vuotuisen vuokramaksun 5—6 %:ksi maa-alueen arvosta. Mutta kun tässä tapauksessa olisi otettava huomioon maa-alueiden melko suuri laajuus sekä että maa-arvon nousu, joka näissä kaupungin keskiosissa oli melko suuri, varattiin kunnalle, oli vuotuinen vuokramaksu katsottu olevan määrättävä ainoastaan 3 1/2 %:ksi tonttien arvosta.

Siihen ajankohtaan nähden, mistä lähtien puheenalainen korvaus kaupungille maksettaisiin, huomautettiin, että se olisi hyvillä syillä näyttänyt olevan määrättävä tammikuun 1 päiväksi 1906 s. o. sen jälkeiseksi vuodeksi, jolloin henkivartioväen 3:s, Suomen, tarkk'ampujapataljoona lakkautettiin, mutta koska kaupunginvaltuusto ei kuitenkaan tätä ennen ollut saattanut kaupungin vaatimuksia tässä kohden voimaan, ei valtuusto ollut katsonut olevan vaatiminen korvausta maksettavaksi ennenkuin 1911 vuoden alusta.

Edellä esitetyn johdosta ilmoitti kaupunginvaltuusto päättäneensä:

että henkivartioväen 3:n, Suomen, tarkk'ampujapataljoonan kasarmialue sekä kaartinmaneesiin ja sotilassairaalaan kuuluvat tontit vuotuisesta 84,063 markan 33 pennin korvauksesta, luettuna,

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 61.

koska sitä ei ollut aikaisemmin vaadittu, 1911 vuoden alusta, edelleen saavat olla Suomen valtion käytettävänä, vaikkei näitä tontteja käytetä siihen tarkoitukseen, jota varten ne alkuaan oli valtiolle luovutettu.

Paikkoja osotettu sotilaallisia harjoituksia varten.

Kirjelmässä syyskuun 24 päivältä oli maistraatti kaupunginvaltuustolle lähettänyt 3:n suomenmaalaisen tarkk'ampujarykmentin päällikön esityksen sen suuntaiseen toimenpiteeseen ryhtymisestä, että kaupunki osottaisi sopivan paikan päivittäisiä rintamaharjoituksia varten niille mainitun rykmentin kolmelle komppanialle, jotka oli majoitettu Södervikinkadun tontilla n:o 4 oleviin aikaisempiin tehdasrakennuksiin, minkä ohessa maistraatti oli oheennut rahatoimikamarin asiasta antaman lausunnon, jossa kamari oli huomauttanut, ettei se ollut havainnut minkään estävän puhealaiseen tarkoitukseen luovuttamasta rykmentinpäällikön ehdottamaa aluetta korttelista n:o 283 kasarmirakennusten pohjoispuolelta ja Södervikinkadun tontin n:o 6 rajaan asti, edellyttäen kuitenkin, että on Suomen valtion asia panettaa mainittu paikka sellaiseen kuntoon, että sitä voi käyttää harjoituspaikaksi, sekä ettei kamari myöskään ollut katsonut voittamattomien esteiden kohtaavan myöntymistä anomukseen, että osa Södervikinkatua käytettäisiin vastamainittuun tarkoitukseen, johon nähden kuitenkin oli näyttänyt olevan paneminen sellaiset ehdot, ettei katua missään tapauksessa saisi sulkea yleiseltä liikenteeltä sekä että harjoituksia saisi toimeenpanna ainoastaan kortteliin n:o 283 päin viettävällä osalla katua, niin myös että, jos tarkoitusta varten on tarpeen tasoitustöitä, Suomen valtio suorittaisi niiden kustannukset.

Asiaa esiteltäessä päätti 1) kaupunginvaltuusto, jonka mielestä hakemus oli käsitettävä niin, että sotaväki ei ottaisi siinä mainittuja paikkoja kokonaan käytettäväkseen, vaan että hakemus ainoastaan oli tarkoittanut, että paikkoja saisi esteettömästi käyttää sinä aikana, kun sotilaallisia harjoituksia toimeenpantiin, sallia väliaikaisesti käyttää vastamainittua katua ja avonaista paikkaa edellä kerrottuihin tarkoituksiin rahatoimikamarin esittämin ehdoin sekä lisäksi määräten, että tämä lupa on voimassa ainoastaan toistaiseksi sekä voidaan kolmen kuukauden kuluttua irtisanomisesta peruuttaa, jos kaupunki katsoo tarvitsevansa yksinomaaisesti käyttää mainittua katua ja paikkaa.

Pitennetty sähköjohtojen käyttö lupa.

Aktiebolaget Gottfr. Strömberg osakeyhtiön hakemuksesta myönsi 2) kaupunginvaltuusto, kaupungin kaasu- ja sähkölaitoksen hallituksen annettua asiasta lausunnon, mainitulle yhtiölle pitennetyt luvan pitää sähköjohtoja X, XI ja XII kaupunginosassa

1) Valt. pöytäk. syysk. 27 p. 34 §. — 2) Valt. pöytäk. huhtik. 5 p. § 27.

syyskuun 1 päivään 1911, samalla kun valtuusto lausui yhtiölle toivomuksen, että se antaisi sähkövirtaa samasta hinnasta ja samoin ehdoin, mitkä oli vahvistettu kaupungin sähkölaitoksen tariffissa, sekä että yhtiön johtoverkkoa enimmäin kuormitetuilla paikoilla vahvistettaisiin niin paljon, että erisuuruisen kuormituksen vallitessa olisi kutakuinkin tasainen jännitys taattu.

Sittenkun Helsingin raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö oli raha-

Lupa Hietalahden sataman—Katajanokan raitiotielinjan pitentämiseen.

toimikamarilta anonut lupaa kaupungin ja yhtiön välillä voimassa olevassa toimilupakirjassa n:o 3 merkityn Hietalahden sataman—Katajanokan linjan pitentämiseen toistaiseksi yksiraiteisella, korttelin n:o 148 ympäri käyvällä silmukalla ja myös että tämä uusi linja luettaisiin yhtiön hyväksi sen välikirjan mukaista rakennusvelvollisuutta arvostellessa sekä kamari oli tehnyt esityksen 1) asiasta, päätti 2) kaupunginvaltuusto myöntyä mainittuun anomukseen, kuitenkin sillä edellytyksellä että yhtiö noudattaa niitä määräyksiä ja ohjeita, joita rakennuskonttori katsoo tarpeelliseksi edellä mainittuun työhön nähden antaa.

Kaupunginvaltuustolle annetussa kirjelmässä oli Helsingin raitiotie- ja omnibusosakeyhtiö anonut lupaa ryhtyä erinäisiin muutoksiin kaupungin raitiotielinjan liikennöitsemiseen nähden.

Evätty anomus luvan saamisesta erinäisten muutosten toimeenpanemiseen raitiotielinjan liikennöitsemisessä.

Rahatoimikamarin ja v. t. poliisimestarin annettua lausunnon asiasta päätti 3) valtuusto, kamarin lausunnon mukaisesti, evätä edellä mainitun anomuksen sekä samalla toivomuksenaan lausua, että kaksi raitiotielinjaa johdettaisiin rautatienasemalle asti tai sen sivuitse ja myös että raitioteiden liikenneolot olisi järjestettävä niin, että Sörnäs linjan matkustajat vaunua vaihtamatta voisivat jatkaa matkaansa linjalla Kauppatori—Kaivopuisto—Tehtaankatu ja lisäksi että Sörnäs linja mahdollisimman pian ulotettaisiin Hermanniin, ehdollisesti Toukolaan.

Kirjelmässä elokuun 18 päivästä oli rahatoimikamari tehnyt esityksen raitioteiden Töölön linjan päätekohtan määräämistä koskevasta asiasta, mutta kaupunginvaltuusto päätti 4) olla käymättä kysymystä asiallisesti tutkimaan, koska esitys ei tarkoittanut muutoksen aikaansaamista kaupungin sekä Helsingin raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön välillä voimassa olevaan toimilupakirjaan, vaan ainoastaan välikirjassa olevain määräysten soveltamista, mikäli koski mainitun raitiotielinjan väli aikaista suuntaa Rautatientorilla siksi kunnes uusi asematalo valmistuisi, sekä kamarilla mainitun toimilupakirjan nojalla oli valta kaupungin puolesta tehdä lopullinen päätös asiasta eikä valtuusto katsonut olevan aihetta toimilupakirjasta poiketen ottaa tätä päätösvaltaa käyttääkseen.

Kysymys raitiotien päätekohtan määräämisestä jätetty tutkimatta.

1) Rtk. kirj. kesäk. 2 p. n:o 292. — 2) Valt. pöytäk. kesäk. 7 p. 25 §. —

3) Valt. pöytäk. helmik. 8 p. 22 §. — 4) Valt. pöytäk. syysk. 13 p. 34 §.

Lupa puhelin-
patsaiden aset-
tamiseen Länti-
sen viertotien
viereisille maa-
alueille.

Rahatoimikamariin annetussa kirjelmässä oli Espoon yhdistettyjen puhelinkeskuksien keskuslinjan rakennuskomitea anonut lupaa saada Helsingin kaupungista Espoon pitäjän Finnsiin kulkevaa puhelinlinjaa varten sijoittaa patsaita Läntisellä viertotiellä olevan tulliportin pohjoispuolisille kaupungin omistamille maa-alueille.

Rakennuskonttorin annettua lausunnon asiasta esitti ¹⁾ rahatoimikamari myönnyttäväksi edellä mainittuun anomukseen sillä ehdolla:

että, jos Helsingin telefonyhdistys jatkaa Läntisellä viertotiellä olevia puhelinjohtojaan, on nyt puheena olevaa johtoa heti poistettava yhdistyksen johtojen pitennystä vastaava osa;

että patsaat ja johdot, jotka käyvät haitallisiksi kaupungin teettämille laitoksille, mitä laatua nämä lienevätkin, on käskyn saatua heti poistettava tahi muutettava toiseen osotettuun paikkaan;

että hakijan tulee, jos johto kulkee sellaisen maan poikki, jonka kaupunki antaa vuokralle, sopia asianomaisen vuokramiehen kanssa patsaiden sijoituksesta sekä vastata kaikista tästä aiheutuvista menoista; sekä

että kaupungille varataan oikeus kuuden kuukauden kuluttua irtisanomisesta käskeä poistaa johto kokonaan tahi jokin osa siitä.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ²⁾.

Lupa sijoittaa
puhelinjohto
Läntisen vier-
totien ja Fred-
riksperin kruu-
nuntalon väli-
sen tien var-
relle.

Äggelby telefonaktiebolag yhtiön rahatoimikamarille tekemän hakemuksen johdosta saada rakentaa puhelinjohto Läntiseltä viertotieltä Oulunkylän huvilakaupunkiin ³⁾ esitti kamari, rakennuskonttorin lausunnon saatuaan, että kaupunginvaltuusto oikeuttaisi mainitun yhtiön toistaiseksi asettamaan puheenalaisen johdon pitkin Läntiseltä viertotieltä Fredriksperin kruununtaloon vievää tietä sekä kaupungille kuuluvan maan poikki Träskin tilan kohdalle sillä ehdolla:

että, jos mainittua tietä laajennetaan tai sen suuntaa muutetaan, yhtiö kohta käskyn saatuaan muuttaa patsaat ja johdot toiseen kaupunginviranomaisten osottamaan paikkaan; sekä

että, jos Helsingin telefonyhdistys vastedes laajentaa maanalaista puhelinkaapeliverkkoaan niihin kaupungin alueisiin, joiden päällitse yhtiön johdot kulkevat, yhtiö on velvollinen kuuden kuukauden kuluessa irtisanomisesta poistamaan ne johtojensa osat, joiden katsotaan pääasiassa kulkevan yhdensuuntaisesti telefonyhdistyksen kaapelijohtojen kanssa.

Tämän rahatoimikamarin esityksen kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁴⁾.

¹⁾ Rtk. kirj. toukok. 6 p. n:o 248. — ²⁾ Valt. pöytäk. toukok. 26 p. 46 §. —

³⁾ Rtk. kirj. toukok. 19 p. n:o 257. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. kesäk. 7 p. 18 §.